

wpływ promieniowania

Rekord wzorcowy określnika utworzony w bazie Biblioteki Jagiellońskiej

LDR 01149nz a2200229n 4500
001 vtls000626435
003 UJ
005 20051103024100.0
008 020415|| d|cnnbbba |a ann |d
010 \a m 02000281
035 \a Q000528
039 \a 200511030241 \b VLOAD \c 200511021436 \d bi_bohat \c 200504300238
\d VLOAD \c 200504291225 \d bi_bohat \y 200308211505 \z load
040 \a KR U/42eb \c KR U/42eb
073 \a A \a B1 \a B3 \a B4 \a B5 \a B6 \a D \a F1 \a F2 \a G4 \a G5 \a
G6 \a G7 \a G8 \a G9 \a G10 \a G11 \a G12 \a J \z MeSH.
150 \a wpływ promieniowania.
360 \i określnik \a -- radioterapia \i oznaczający lecznicze
stosowanie promieniowania jonizującego i niejonizującego oraz
izotopów.
472 \a radiation effects.
670 \a MeSH 2002
680 \i Określnik \a -- wpływ promieniowania \i oznacza wpływ
promieniowania jonizującego i niejonizującego na żywe organizmy,
narządy, tkanki i ich składniki oraz na procesy fizjologiczne.
Obejmuje także wpływ promieniowania na leki i związki chemiczne.
681 \i Użyto w rekordzie \a -- radioterapia.
999 \a VIRTUA10

Znaczenie i zakres stosowania według MeSH Browser

Scope Note	Used for effects of ionizing and nonionizing radiation upon living organisms, organs and tissues, and their constituents, and upon physiologic processes. It includes the effect of irradiation on drugs and chemicals.
Annotation	subhead only; includes ionizing & non-ionizing radiation; not for therapeutic effect of radiations (= / radiotherapy); see MeSH scope note in Introduction; indexing policy: Manual 19.8.60 ; DF: /rad eff or /RE

Poradnik stosowania i przykłady

Na podstawie *Indexing Manual MeSH 19.8.60, 28.11, 28.12, 28.13*

Określnik stosowany w odniesieniu do działania promieniowania jonizującego i niejonizującego na żywe organizmy, narządy, tkanki oraz ich części, a także na procesy fizjologiczne. Obejmuje również wpływ promieniowania na leki i substancje chemiczne.

Przydzielając określnik --wpływ promieniowania należy założyć, że odnosi się on do promieniowania rentgenowskiego - o ile inne nie jest wyraźnie określone

- i nie należy dodawać deskryptora **PROMIENIE RENTGENOWSKIE**, chyba że promieniowanie rentgenowskie jest porównane z innym. Z wyjątkiem promieniowania rentgenowskiego zawsze należy określać typ promieniowania, o ile jest dany (przy pomocy terminów podrzędnych w drzewie **PROMIENIOWANIE** w kategorii H lub **IZOTOPY PROMIENIOTWÓRCZE** w kategorii D1) i przydzielać go jako IM, jeśli jest ważną kwestią publikacji. Nie należy przydzielać deskryptorów **PROMIENIOWANIE JONIZUJĄCE** lub **PROMIENIOWANIE NIEJONIZUJĄCE**, chyba że publikacja jest bardzo ogólna i żaden szczególny typ promieniowania nie jest wyróżniony; jeśli którykolwiek z tych deskryptorów jest przydzielony to w tej sytuacji rzadko jest hasłem IM (zob. niżej)

Przykłady:

- **Effect of x-rays on the pancreas.**

PANCREAS / * radiation effects

- **Effect of ultraviolet rays on Salmonella.**

**SALMONELLA / * radiation effects
* ULTRAVIOLET RAYS**

- **Effect of ionizing radiation on plants.**

**PLANTS / * radiation effects
RADIATION, IONIZING**

- **Radiation injuries to the ovary.**

**OVARY / * radiation effects
* RADIATION INJURIES**

- **Stability of aspirin stored in light-permeable versus light-resistant containers.**

**ASPIRIN / * radiation effects
* LIGHT
* DRUG CONTAINERS AND CLOSURES
DRUG STABILITY
COMPARATIVE STUDY (check tag)**

Deskryptor WPŁYW PROMIENIOWANIA : działanie promieniowania na narząd, organizm, proces fizjologiczny, proces psychiczny lub substancję należy indeksować pod właściwym szczegółowym deskryptorem z określnikiem -- wpływ promieniowania (IM), ale nie dodawać już deskryptora **WPŁYW**

PROMIENIOWANIA. Jest on zarezerwowany tylko do bardzo ogólnych publikacji.

Przykłady:

- The effect of radiation on the brain.
BRAIN / * radiation effects
- The effect of radiation on cognition.
COGNITION / * radiation effects
- The effect of radiation on Streptococcus.
STREPTOCOCCUS / * radiation effects
- The effect of radiation on steroids.
STEROIDS / * radiation effects

Deskryptor **WPŁYW PROMIENIOWANIA** lub określnik --wpływ promieniowania odnoszą się do każdego typu promieniowania (podrzędnych w drzewie **PROMIENIOWANIE**) jonizującego lub niejonizującego, doświadczalnego lub nie. Chociaż MeSH zawiera deskryptory **PROMIENIOWANIE JONIZUJĄCE** i **PROMIENIOWANIE NIEJONIZUJĄCE** nie należy rutynowo przydzielać jednocześnie z nimi hasła z określnikiem --wpływ promieniowania. Te deskryptory stosuje się, gdy praca jest bardzo ogólna albo jej sednem jest promieniowanie jonizujące lub niejonizujące, lecz żaden szczególny typ promieni nie jest opisany - w tej sytuacji mają one rangę IM.

Przykłady:

- The effects of ionizing Gamma rays on the liver.
LIVER / * radiation effects
***GAMMA RAYS**
(nie dodawać RADIATION, IONIZING)
- Differences in ionizing and non-ionizing radiation.
***RADIATION, IONIZING**
***RADIATION, NON-IONIZING**

Jeśli jest omówiony konkretny typ promieni należy indeksować pod szczegółowym deskryptorem (jako IM) z kategorii H (np. PROMIENIOWANIE KOSMICZNE, PROMIENIE NADFIOLETOWE) oraz dodać również obiekt poddany działaniu promieniowania (narząd, organizm, proces etc.) z określnikiem --wpływ promieniowania.

Przykłady:

- **Effect of microwaves on conjunctival cytology.**

*MICROWAVES
CONJUNCTIVA / * radiation effects
CONJUNCTIVA / cytology

- **The effect of ultraviolet irradiation on estrus in rats.**

*ULTRAVIOLET RAYS
ESTRUS / * radiation effects
RATS (check tag)
FEMALE (check tag)
ANIMAL (check tag)

Deskryptor PROMIENIE RENTGENOWSKIE : Jak wspomniano wyżej przyjmuje się, że określnik --wpływ promieniowania dotyczy promieni rentgenowskich (chyba że wyszczególniono inaczej), nie jest więc konieczne dodawanie deskryptora PROMIENIE RENTGENOWSKIE, nawet jako NIM, o ile nie jest to zagadnienie szczególnie omówione (jak w przykładzie poniżej, gdzie porównywano wpływ promieni rentgenowskich i promieni gamma).

Przykłady:

- **The effect of x-irradiation of the liver.**

LIVER / * radiation effects
(nie dodawać X-RAYS)

- **The effect of gamma rays on the liver.**

LIVER / * radiation effects
*GAMMA RAYS

- **A comparison of the effects of gamma rays and x-rays on the liver.**

LIVER / * radiation effects
***GAMMA RAYS**
***X-RAYS**
COMPARATIVE STUDY (check tag)

Wpływ radioizotopów należy indeksować stosując konkretne nazwy izotopów z kategorii D1 (jako IM) i obiekt ich oddziaływania z określnikiem --wpływ promieniowania (IM).

Przykłady:

- **The effect of radiostrontium on dentin.**

***STRONTIUM RADIOISOTOPES**
DENTIN / * radiation effects

- **Effect of radiophosphorus on thyroid metabolism in the rat.**

***PHOSPHORUS RADIOISOTOPES**
THYROID GLAND / * radiation effects
THYROID GLAND / * metabolism
ANIMAL (check tag)
RATS (check tag)
(zależnie od publikacji obydwa określniki mogą być lub nie IM)

W rzadkich przypadkach osoba indeksująca może otrzymać do opracowania publikację na temat promieniowania w ogólności, w której główną kwestią nie będzie wpływ na konkretny narząd, organizm lub proces, ale ogólnie oddziaływanie. Stosuje się wówczas deskryptor WPŁYW PROMIENIOWANIA (IM).

Przykład:

- **The effects of radiation on man, a review.**

***RADIATION EFFECTS**
HUMAN (check tag)
REVIEW, TUTORIAL (PT)

Nie należy stosować deskryptora WPŁYW PROMIENIOWANIA, aby zindeksować temat naświetlenie lub napromieniowanie całego ciała, ponieważ istnieje deskryptor NAPROMIENIANIE CAŁEGO CIAŁA w kategorii E (WHOLE BODY IRRADIATION). Może być on przydzielony jako IM, jeśli sednem publikacji jest napromieniowanie zwierzęcia w całości lub radioterapia.

URAZY POPROMIENNE (C21, G6) - deskryptor stosowany w odniesieniu do wszelkich szkodliwych skutków narażenia na promieniowanie u ludzi lub zwierząt. Będzie więc używany zarówno do publikacji o skutkach eksplozji atomowej wśród osób, które przeżyły atak na Hiroszimę, do prac o urazach popromiennych wśród techników rtg, o wypadkach w instalacjach atomowych, jak i o działaniu niepożądanym radioterapii i radiografii, a także o szkodliwym wpływie radioizotopów, chorobie popromiennej etc. Deskryptor ten prawie zawsze występuje w roli hasła IM. Poszczególne choroby wywołane promieniowaniem są podrzędne do tego deskryptora w kategorii C21.

Przykład:

- **Radiation injury to the skin caused by radiotherapy.**

**SKIN / * radiation effects
(nie SKIN / injuries)
RADIATION INJURIES / * etiology
RADIOTHERAPY / * adverse effects**

URAZY POPROMIENNE EKSPERYMENTALNE (C21, G3) - deskryptor wykorzystywany w odniesieniu do publikacji na temat szkodliwych skutków promieniowania zastosowanego u zwierząt laboratoryjnych w dawkach wywołujących uraz z zamiarem wykorzystania badań do problemów urazów popromiennych u ludzi i zwierząt domowych. Innymi słowy uraz doświadczalny jest wywoływany w celu dalszych eksperymentów, podobnie jak w przypadku leków podanych, aby wywołać chorobę do dalszych badań. Nie należy stosować tego deskryptora do wpływu promieniowania na różne narządy zwierząt, lepiej zbudować hasło narząd--wpływ promieniowania. Nie należy także przydzielać tego deskryptora do prac dotyczących zwierząt laboratoryjnych, jeśli celem było zbadanie wpływu promieniowania (nawet, jeśli z tekstu wynika, że oddziaływanie było szkodliwe). Dlatego też, publikacje o wpływie promieniowania niekoniecznie wymagają użycia deskryptora URAZY POPROMIENNE EKSPERYMENTALNE. Jest on niemal zawsze hasłem IM.

Jeśli konkretne promieniowanie lub radioizotop jest główną kwestią publikacji należy również ująć je w indeksowaniu.

Deskryptora URAZY POPROMIENNE EKSPERYMENTALNE nie należy stosować do prac o letalnych lub subletalnych skutkach oddziaływania promieniowania na bakterie, wirusy i inne mikroorganizmy lub niższe formy życia. Właściwe indeksowanie w takim przypadku to nazwa organizmu z określnikiem --wpływ promieniowania.

Przykład:

- **Effect of radiation injury on liver metabolism in rats.**

**RADIATION INJURIES, EXPERIMENTAL / * metabolism
LIVER / * radiation effects
LIVER / * metabolism
ANIMAL (check tag)
RATS (check tag)**

Poniżej podsumowanie polityki indeksowania w tym obszarze zilustrowane prostymi przykładami:

- **Effect of radiation on the skin.**

SKIN / * radiation effects

- **Effect of ionizing radiation on the skin.**

**SKIN / * radiation effects
*RADIATION, IONIZING**

- **Effect of non-ionizing radiation on the skin.**

**SKIN / * radiation effects
*RADIATION, NON-IONIZING**

- **Effect of cosmic rays on the skin.**

**SKIN / * radiation effects
*COSMIC RAYS**

- **Effect of x-ray on the skin.**

**SKIN / * radiation effects
(ale nie X-RAYS)**

- **Effect of light on the skin.**

**SKIN / * radiation effects
*LIGHT**

- **Adverse effects of radiostrontium on the skin.**

**SKIN / * radiation effects
STRONTIUM RADIOISOTOPES / * adverse effects
(nie RADIATION INJURIES unless discussed as such)**

- **Effect of total-body irradiation on the skin.**

SKIN / * radiation effects
***WHOLE-BODY IRRADIATION**

- **Effect of radiostrontium on the bacterial cell wall.**

BACTERIA / * radiation effects
***STRONTIUM RADIOISOTOPES**
BACTERIA / ultrastructure
CELL WALL / radiation effects

- **Effect of gamma rays on viral structure.**

VIRUSES / * radiation effects
***GAMMA RAYS**
VIRUSES / ultrastructure

- **Adverse effect of radiotherapy on the skin.**

SKIN / * radiation effects
RADIOTHERAPY / * adverse effects

- **Bactericidal effect of gamma rays on streptococci.**

STREPTOCOCCUS / * radiation effects
***GAMMA RAYS**
(nie GAMMA RAYS / adverse effects)
(nie RADIATION INJURIES, EXPERIMENTAL)